

SVERIGES NEDLAGDA RÖST

DEN HÅLLNING, som den svenska regeringen intagit i Förenta nationernas omröstning rörande det kommunistiska Kinas aggression i Korea, är betydelsefull ur två synpunkter: dels i och för sig såsom uttryck för regeringens, främst excellensen Undéns, politik i det rådande allmänna krisläget, dels med hänsyn till de perspektiv den öppnar för Sveriges fortsatta utrikespolitik.

Ser man på nedläggandet av Sveriges röst ur rent sakliga synpunkter, kan ingenting anföras till dess försvar. Sverige hade varit med om att beteckna Nordkorea som angripare för ett halvår sedan. Den kinesiska aggressionen är vida grövre, eftersom den ägt rum trots Förenta nationernas klara ståndpunktstagande i den koreanska frågan och emedan den riktar sig ej blott mot Sydkorea utan även och i första rummet mot Förenta nationernas egen armé. Den svenska ståndpunkten innebär alltså att vi icke erkänna uppenbara fakta — och därtill fakta av sådan art, att deras negligering är oförenligt med varje anspråk på att Förenta nationerna skall söka fylla sin utomordentligt betydelsefulla uppgift som fredsorganisation.

Som motivering har anförts, att i resolutionen utpekandet av Pekingjuntan som angripare hopkopplats med ett moment, som förutser möjligheten av åtgärder mot denna angripare. Sverige skulle inte kunna biträda ett sådant beslut. Om man alldeles vill bortse från frågan, hur Förenta nationernas fortsatta verksamhet skall kunna förenas med passivitet mot ett så sällsynt kvalificerat angrepp, liksom från den berättigade kritik, som särskilt från vänsterhåll riktats mot det förra folkförbundets matta hållning i de dock ej lika flagranta mandsjuriska och abessinska konflikterna under 1930-talet, kan man blott konstatera, att ett stort antal stater, vilka likaledes äro obenägna för sanktioner, dock ansett sig kunna rösta för resolutionen. Denna var f. ö. mycket vagt och oförbindligt formulerad beträffande sanktionerna. Det fanns vidare möjligheten att rösta för förklaringen om angripare men nedlägga sin röst i fråga om sanktionsmomentet. Vid den slutliga voteringen

om resolutionen i dess helhet hade sedan bägge utvägarna stått öppna; enligt pressmeddelandena har åtminstone en stat röstat ja i denna omgång efter att ha nedlagt sitt votum vid sanktionsmomentet.

Ser man till de praktisk-politiska verkningarna av Sveriges förfarande, är det uppenbart för den, som i någon mån följt med den amerikanska offentlighetens reaktion på händelserna i Korea och i FN:s generalförsamling, att det finns risker för mycket ogynnsamma konsekvenser. Den amerikanska allmänheten är känslomässigt ja lidelsefullt engagerad i det händelseförlopp, som redan avkrävt Amerika så många blodsoffer för fredens och den internationella rättsordningens sak. Sverige kommer att löpa risken att ihågkommas såsom den enda »vita» stat, vilken vägrat att ens beteckna angriparen som angripare. Vårt sjukhus i Korea torde väga mycket lätt vid sidan av en rad andra folks militära insatser. Att vi, i dessa råvarubristens tider och med hänsyn till vårt beroende av Amerika och vissa av dess bundsförvanter för vår egen oundgängliga militärtekniska utrustning, skulle ha råd att riskera att stöta den amerikanska opinionen för huvudet i oträngt mål, förefaller anmärkningsvärt. Att vi å andra sidan med anledning av det passerade skulle kunna räkna med någon framtida good-will och hänsyn i Moskva, kan väl inte excellensen Undén på allvar tro. Alldeles oavsett dessa riskmoment har den allmänna opinionen starkt reagerat mot det svenska förfarandet — och detta på grund av menige mans naturliga oförståelse för att ett uppenbart angrepp mot F. N:s styrkor icke får öppet erkännas såsom ett sådant.

Därtill kommer, att få regeringar torde ha så starka skäl som Sverige att principiellt understryka FN:s skyldighet att i händelse av överfall effektivt bispringa även mindre stater i avlägset och ogynnsamt geografiskt läge. Ur denna synpunkt äro utrikesministerns decembertal och hans förfarande vid omröstningen obegripliga, därest icke hänsyn till någon för utomstående ännu okänd faktor varit bestämmande.

Även de inrikespolitiska konsekvenserna av det skedda äro anmärkningsvärda. Regeringen har så litet vårdat sig om att bevara samlingsen kring vår utrikespolitik, att den uraktlåtit att taga någon hänsyn till högerns och folkpartiets både sakligt och formellt så starkt motiverade önskemål. De betydande ändringar i den av Sverige önskade riktningen, som U. S. A:s resolutionsförslag undergick under den sista veckan, blevo ej anledning till

ett nytt sammanträde i utrikesnämnden för att närmare överväga det nog så allvarliga steg, som man stod i begrepp att taga.

Betänkligt är också på längre sikt herr Wigforss' framträdande som regeringspartiets talesman i dessa spörsmål. Hos honom var det denna gång ej blott fråga om hans välkända defaitistiska inställning och hans rädsla för att väcka missnöje österut. Under tonen i hela hans tal var den envetne marxistens ovilja mot det fria näringslivets Amerika och hans medvetna eller undermedvetna dragnig till Moskva. I förlängningen av hr Wigforss' väg kan spåras folkfronten och en obotlig schism inom svensk politik — kring nationens ödesfråga.

Statsminister Erlander skapade en gång ett mycket gott intryck genom sitt behjärtade och statsmannamässiga ingripande för att lösa den nordiska försvarsgemenskapens gamla, alltid misshandlade problem. Att försöket misslyckades, var ej hans fel. Skulden var hr Halvard Langes. Men det förefaller, som om detta oförtjänta misslyckande genom sina psykologiska och partipolitiska följder försvagat hans ställning gentemot sådana krafter inom regeringspartiet som hrr Undén, Fast och Wigforss. Och det vore beklagligt, om statsministern ej längre skulle anse sig äga nog självtillit eller nog förtroende inom sitt parti för att på utrikespolitikens fält hävda en mera upplyst och realistisk kurs, ägnad att vinna anklang även inom oppositionen, som med stigande beklämning bevittnar, hur vi isolera oss från de makter, av vilkas hjälp vi ytterst äro beroende, och från de ideal, som äro våra egna.